УДК 368.03:368.07:005.915

Інна В'ячеславівна ПОПОВА

аспірантка,
старший спеціаліст Відділу зовнішніх зв'язків
СК «Глобус» Vienna Insurance Group
вул. А. Іванова, 21/17, м. Київ, 01010, Україна
E-mail popova@ic-globus.com
Телефон +38 050 432 0345

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ СТРЕС-ТЕСТУВАННЯ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

Попова, І. В. Удосконалення методики стрес-тестування страхових компаній [Текст] / Інна В'ячеславівна Попова // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету "Економічна думка", 2014. – Том 16. – № 1. – С. 242-250. – ISSN 1993-0259.

Анотація
У статті доведено необхідність вдосконалення фінансового контролю страхових компаній через вибір нового політичного та економічного курсу розвитку країни, а також неефективність старої моделі, яка не сприяє сталому розвитку та прозорості страхового ринку, а породжує тіньові схеми роботи компаній, впливає на зменшення страхових виплат, демпінг, недостатність формування активів та страхових резервів. Зростаючі вимоги до платоспроможності страхових компаній породжують нові засоби контролю та інструментів, що змушують компанії застосовувати сучасні інформаційні технології та використовувати адаптовані до українських умов господарювання європейські моделі. Удосконалення вітчизняних систем контролю полягає у зміні показників, що дають можливість урахувати страхові ризики та отримати об'єктивну оцінку фінансової стійкості компанії, її вразливість до зовнішніх умов. Сучасні системи становлять комплекс поєднаних таблиць, графіків та діаграм, на основі чого можна швидко та якісно зробити аналіз та прогноз діяльності компанії. Тенденцією реформування системи нагляду є перехід від ручного підрахунку показників на автоматизовані процеси, об'єднання контролю основних процесів діяльності страхової компанії в єдиний модуль з використанням математичного та програмного потенціалу комп'ютерних систем.

Ключові слова: *фінансовий контроль страхових компаній; фінансовий менеджмент; фінансова криза; економічна нестабільність; удосконалення стрес-тестів для страхових компаній; європейський досвід Solvency II.*

Инна Вячеславовна ПОПОВА

УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДИКИ СТРЕСС-ТЕСТИРОВАНИЯ СТРАХОВЫХ КОМПАНИЙ

Аннотация
В статье доказана необходимость совершенствования финансового контроля страховых компаний через выбор нового политического и экономического курса развития страны, а также неэффективность старой модели, которая не способствует устойчивому развитию и прозрачности страхового рынка, а порождает теневые схемы работы компаний, влияет на уменьшение страховых выплат, демпинг, недостаточность формирования активов и страховых резервов. Растущие требования к платежеспособности страховых компаний порождают новые средства контроля и инструментов, которые заставляют компании использовать современные информационные технологии и использовать адаптированные к украинским условиям хозяйствования европейские модели. Совершенствование отечественных систем контроля состоит в изменении показателей, дающих возможность учесть страховые риски и получить объективную оценку финансовой устойчивости компании, ее уязвимость к внешним условиям. Современные системы составляют комплекс объединенных таблиц, графиков и диаграмм, на основе чего можно быстро и качественно сделать анализ и прогноз деятельности компании. Тенденцией реформирования системы надзора является переход от ручного подсчета показателей на автоматизированные процессы, объединения контроля основных процессов

© Інна В'ячеславівна Попова, 2014

деятельности страховой компании в единый модуль с использованием математического и программного потенциала компьютерных систем.

Ключевые слова: *финансовый контроль страховых компаний; финансовый менеджмент; финансовый кризис; экономическая нестабильность; усовершенствование стресс-тестов для страховых компаний; европейский опыт Solvency II.*

Inna Vyacheslavivna POPOVA

PhD student,
Senior Specialist of Department of Foreign Relations,
IC «Globus» Vienna Insurance Group
A. Ivanov str., 21/17, Kyiv, 01010, Ukraine
E-mail popova@ic-globus.com
Phone: +380504320345

Abstract

The article proves the need to improve financial control of insurance companies through the choice of a new political and economic course of the country, as well as the inefficiency of the old model, which does not promote sustainability and transparency of the insurance market, and creates a shady schemes of companies, reductions in insurance payments, dumping, lack of formation of the assets and insurance reserves. The increase of the solvency requirements of insurance companies create new control means and tools that make companies to use modern information technology and European models adapted to Ukrainian economic conditions. Improvement of local control systems considers the change of the parameters that make it possible to take into account insurance risks and obtain an objective assessment of the financial stability of the company, its vulnerability to external conditions. Modern systems are complex combined tables, charts and graphs. On their basis it is possible to make quick analysis and forecast the company activity quickly and efficiently. Trends of reforming the system of supervision mean the transition from manual calculation of parameters to automated processes, combination of control of the main processes of the insurance company activity into a single module using mathematical and programmatic capacity of computer systems.

Keywords: *financial control of insurance companies; financial management; financial crisis; economic instability; improvement of stress - tests for insurance companies; the European experience Solvency II.*

JEL classification: G22, G38, G01

Вступ

Україна стоїть на порозі вирішення важливих геоекономічних та політичних питань і визначення нового курсу розвитку всієї фінансової системи, яка поки що знаходиться в перехідному стані, невдовзі має успадкувати нові принципи роботи всіх суб'єктів фінансового ринку, а саме: побудувати прозорі та відкриті відносини, що усувають можливість корупції та шахрайської діяльності, а також упровадження механізму контролю з боку громадськості та публічних організацій.

Нових підходів потребує і фінансовий контроль страхових компаній, що передбачає впровадження нових моделей із використанням міжнародного досвіду та європейських систем, адаптованих до вітчизняної моделі господарювання.

Актуальність теми фінансового контролю страхових компаній та практичного вдосконалення моделей та систем контролю розглядали: О. О. Гаманкова, В. С. Лень, В. П. Левченко, Е. В. Машаро, А. П. Пінчук та інші.

Однак у дослідженнях та практичному застосуванні вдосконалених методик є розбіжність думок щодо впровадження новацій та оновлених моделей стрес-тестів для страховиків.

Мета статті

Метою статті є аналіз здійснення фінансового контролю страхових компаній, а також доцільність та актуальність реформування сучасної моделі стрес-тестування.

Виклад основного матеріалу дослідження

Новий шлях розвитку України, обраний новим урядом, спрямований на євроінтеграцію та потребує сумлінної роботи всіх органів державної влади, що пов'язана із зміною нормативної бази та систем управління з метою уніфікації законодавства із європейськими нормами та стандартами. Уніфікації та вдосконалення потребує і система фінансового контролю страхових компаній.

Нещодавні зміни в галузі страхування, з одного боку, значно вдосконалили систему контролю, а з

іншого - потребують подальших реформ та змін. Знайдемо позитивні та негативні сторони здійснення фінансового контролю страхових компаній на сучасному етапі розвитку страхового ринку.

Таблиця 1. Порівняння позитивних сторін і недоліків, що торкаються питання реформування та здійснення фінансового контролю страхових компаній

№	Проведення фінансового контролю страхових компаній	
	Позитивні сторони	Недоліки, які потребують реформ
1	Оновлення нормативної бази, що стосується питання здійснення перевірок (інспекцій).	Часта зміна законодавства у сфері страхування
2	Підвищення вимог до капіталу та платоспроможності страховиків	Часта зміна керівників Уповноваженого органу
3	Встановлення вимог щодо наявності у страховика якісних активів у розмірі, який є не меншим, ніж розмір усіх його зобов'язань (страхові та інші).	Встановлення високих вимог щодо формування резервів та активів страховиків у період економічної кризи та фінансової нестабільності, що може призвести до банкрутства страховиків, виходу із членства в МТСБУ
4	Унеможливлення діяльності страховиків з використанням «схемних» операцій перестрахування	Недієвість сучасної моделі стрес-тестування, використання старих методів контролю
5	Забезпечення можливості подання страховиками звітності у недокументарній формі	Участь посадових осіб Державних контролюючих органів у тіньових схемах
6	Підвищення прозорості діяльності страховиків	Відсутність стратегії розвитку страхового ринку
7	Побудова системи раннього попередження ризиків діяльності страховиків	Відсутність класифікації правопорушень у сфері страхування та визначення, у зв'язку з цим - відповідних заходів впливу
8	Систематичний аналіз фінансового стану страховиків	Недостатньо автоматизована система контролю, відсутність інформаційного забезпечення та єдиного підходу у застосуванні стрес-тестування із застосуванням комплексних Excel таблиць та європейського досвіду використання нормативу Solvency II.

** План першочергових заходів з державного регулювання та нагляду на ринку страхування 2014 р. [1]*

Нещодавно Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, були затверджені вимоги щодо регулярного проведення стрес-тестування страховиками (Розпорядження № 484 від 13.02.2014 р.) [2].

Вимоги розроблено з метою вдосконалення системи пруденційного нагляду, встановлення вимог, що обмежують ризики за операціями з фінансовими активами, запобігання неплатоспроможності, забезпечення фінансової стійкості страховиків та захисту інтересів страхувальників.

Страхова діяльність пов'язана з ризиками, які можуть негативно вплинути на діяльність страховика.

Одним із способів вимірювання потенційного впливу на фінансовий стан страховика виняткових, але ймовірних негативних подій (стресів) є стрес-тестування. Стрес-тестування дає змогу визначити спроможність страховика протистояти потрясінням на фінансовому ринку. За допомогою стрес-тестування страховик може визначити розмір збитків у разі виникнення стресових подій, а також свою потенційну можливість покривати ці збитки та оцінити стан власного капіталу.

Разом із удосконаленням управління власними ризиками необхідною є підготовка страховиків до запровадження у майбутньому вимог до платоспроможності з урахуванням ризиків, а також із застосуванням власних моделей, відповідно до положень Директиви Європейського Парламенту та Ради № 2009/138/ЄС від 25.11.2009 щодо заснування та здійснення діяльності зі страхування та перестрахування Solvency II.

Запровадження регулярного проведення стрес-тестування страховиками та розкриття інформації щодо ключових ризиків та результатів проведених стрес-тестів під час подання звітних даних надасть можливість Нацкомфінпослуг здійснювати аналіз ризиків на страховому ринку загалом. Аналіз стрес-тестування є важливим інструментом пруденційного нагляду і обов'язковим для оцінювання нормативного запасу платоспроможності відповідно до Директиви Європейського Парламенту та Ради № 2009/138/ЄС від 25.11.2009 щодо заснування та здійснення діяльності зі страхування та

перестрахування Solvency II.

На відміну від вимог зазначеної директиви, Нацкомфінпослуг на сьогодні не вимагає наявності капіталу, необхідного для покриття ризиків. Водночас прийняття Вимог дасть змогу, проаналізувавши вплив різних сценаріїв на фінансове становище страхових компаній, запровадити вимоги до платоспроможності, передбачені Директивою Європейського Парламенту та Ради № 2009/138/ЄС від 25.11.2009 щодо заснування та здійснення діяльності зі страхування та перестрахування Solvency II, адаптовані відповідно до особливостей вітчизняного фінансового ринку.

Згідно з Вимогами впливу на фінансовий стан страховика підлягають такі події (стреси):

– зменшення на 30 % ринкової вартості акцій, які перебувають у лістингу на фондовій біржі, що внесені до складу активів балансу;
– зменшення на 40 % ринкової вартості акцій, які не перебувають у лістингу, що внесені до складу активів балансу;
– зниження на 10 % цін на облігації підприємств, що внесені до складу активів балансу;
– підвищення обмінного курсу іноземних валют відносно гривні на 25 %;
– зниження обмінного курсу іноземних валют відносно гривні на 25 %;
– зниження ринкових цін на нерухомість на 25 %. Для оцінки стресу балансова вартість нерухомості, що обліковується за справедливою вартістю, зменшується на 25 %, а для нерухомості, яка обліковується за моделлю собівартості, страховик здійснює оцінку зменшення корисності такої нерухомості з урахуванням зниження ринкової вартості на неї на 25 %.

Страховики, що здійснюють обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів; що здійснюють медичне страхування (безперервне страхування здоров'я); страхування життя, також вимірюють вплив на свій фінансовий стан подій, які зазначені у формі (таблиця 2).

Таблиця 2. Форма для надання страховиком інформації щодо ключових ризиків та результатів проведеного стрес-тестування

i	Стресова подія	$\Delta ВНА^i$	$ЗВНА^i$
1	Зменшення на 30 % ринкової вартості акцій, які перебувають у лістингу на фондовій біржі, що внесені до складу активів балансу		
2	Зменшення на 40 % ринкової вартості акцій, які не перебувають у лістингу, що внесені до складу активів балансу		
3	Зниження на 10 % цін на облігації підприємств, що внесені до складу активів балансу		
4	Підвищення обмінного курсу іноземних валют відносно гривні на 25 %		
5	Зниження обмінного курсу іноземних валют відносно гривні на 25 %		
6	Зниження ринкових цін на нерухомість на 25 %		
7	Збільшення загальної суми виплат за обов'язковим страхуванням цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів страхування на 30 % (для страховиків, що здійснюють таке страхування)		
8	Збільшення загальної суми виплат за медичним страхуванням (безперервним страхуванням здоров'я) на 40 % (для страховиків, що здійснюють таке страхування)		
9	Збільшення витрат, пов'язаних з обслуговуванням договорів медичного страхування (безперервного страхування здоров'я), на 10 % (для страховиків, що здійснюють таке страхування)		
10	Збільшення рівня смертності для кожної вікової групи на 15 % (для страховиків, що здійснюють страхування життя)		
11	Зменшення рівня смертності для кожної вікової групи на 20 % (для страховиків, що здійснюють страхування життя)		
12	Збільшення рівня тимчасової втрати працездатності, інвалідності, отримання травматичних ушкоджень, функціональних розладів здоров'я на 35 % у перший рік дії договорів страхування та збільшення рівня тимчасової втрати працездатності, інвалідності, отримання травматичних ушкоджень, функціональних розладів здоров'я на 25 % протягом наступних років дії договорів страхування (для страховиків, що здійснюють страхування життя)		

де $\Delta ВНА^i$ - різниця між величиною нетто-активів відповідно до звітних даних страховика та величиною нетто-активів, оцінених згідно з припущенням, що описує і-ту стресову подію, у грн, що визначається за формулою $\Delta ВНА^i = ВНА_З - ВНА_С^i$;

$ВНА_З$ - загальна величина нетто-активів відповідно до звітних даних страховика у грн;

$ВНА_С^i$ - величина нетто-активів, оцінених згідно з припущенням, що описує і-ту стресову подію, у грн. ($i = \overline{1;n}$, n - кількість стресових подій, n=12);

$ЗВНА^i$ - зміна величини нетто-активів у відсотках, що визначається за формулою $ЗВНА^i = \frac{\Delta ВНА^i}{ВНА_З} \times 100\%$.

Ці Вимоги не враховують цілий перелік ризиків, притаманних страховій діяльності, та можуть значно вплинути на фінансовий стан компаній. Особливо це видно після порівняння цієї методики стрес-тестування із ризиками, які оцінюються в європейський системі Solvency II, для підрахунку необхідного капіталу з урахуванням ризиків, притаманних страховій діяльності, а саме (SCR) Solvency capital requirement. Розглянемо ці ризики детальніше в таблиці 3.

Таблиця 3.Компоненти та ризики стандартної формули при підрахунку необхідного платоспроможного капіталу (SCR) Solvency capital requirement

№	Компоненти SCR	№	Компоненти SCR
1.	Технічні резерви	7.	Андеррайтинговий ризик для страховика, який здійснює страхування життя
2.	Операційний ризик	7.1.	Ризик збільшення рівня смертності
3.	Нематеріальний ризик	7.2.	Ризик збільшення тривалості життя
4.	Ринковий ризик:	7.3.	Ризик непрацездатності та шкоди здоров'ю
4.1.	Ризик зміни процентних ставок	7.4.	Ризик зростання витрат на ведення справи
4.2.	Фондовий ризик	7.5.	Ризик зміни розміру ануїтетів
4.3.	Майновий ризик	7.6.	Ризик розірвання договорів
4.4.	Ризик спреду	7.7.	Катастрофічний ризик
4.5.	Валютний ризик	8.	Ризики для страховиків, що здійснюють медичне страхування
4.6.	Ризик концентрації	8.1.	Ризик збільшення рівня смертності
4.7.	Ризик неліквідності премій	8.2.	Ризик збільшення тривалості життя
5.	Ризик дефолту контрагентів	8.3.	Ризик непрацездатності та шкоди здоров'ю
6.	Андеррайтинговий ризик для страховика, який здійснює страхування інше ніж страхування життя	8.4.	Ризик зростання витрат на ведення справи
6.1.	Ризик недостатності премій і резервів	8.5.	Ризик зміни розміру ануїтетів
6.2.	Катастрофічний ризик	8.6.	Ризик розірвання договорів
6.3.	Ризик розірвання договорів	8.7.	Катастрофічний ризик
		8.8.	Ризик недостатності премій і резервів
		8.9.	Ризик катастрофи, пов'язаний із здоров’ям

Підрахунок цих ризиків супроводжується складними розрахунками, які наведено в Excel таблицях, вони взаємопов’язані між собою і складають єдину комплексну систему оцінки ризиків та визначення капіталу, необхідного для кожного із страховиків.

Вітчизняні моделі переважно збудовані на ручному підрахунку показників, що значно ускладнює та уповільнює процес аналізу та здійснення стрес-тестування.

Для модернізації фінансового контролю та реформування вітчизняної моделі стрес-тестування необхідно розробити комплексну стратегію розвитку страхового ринку із чітким планом першочергових заходів з державного регулювання та нагляду, які повинні обов’язково містити вдосконалення методик контролю із застосуванням сучасних Excel таблиць та IT технологій, що унеможливлюють ручний підрахунок показників та комплексно оцінюють фінансову діяльність страхової компанії.

Систематизація та об’єднання фінансових даних у єдиний модуль із подальшим аналізом та підрахунком показників у електронному режимі дозволить об’єктивно здійснити контроль та полегшить роботу контролерів усіх рівнів.

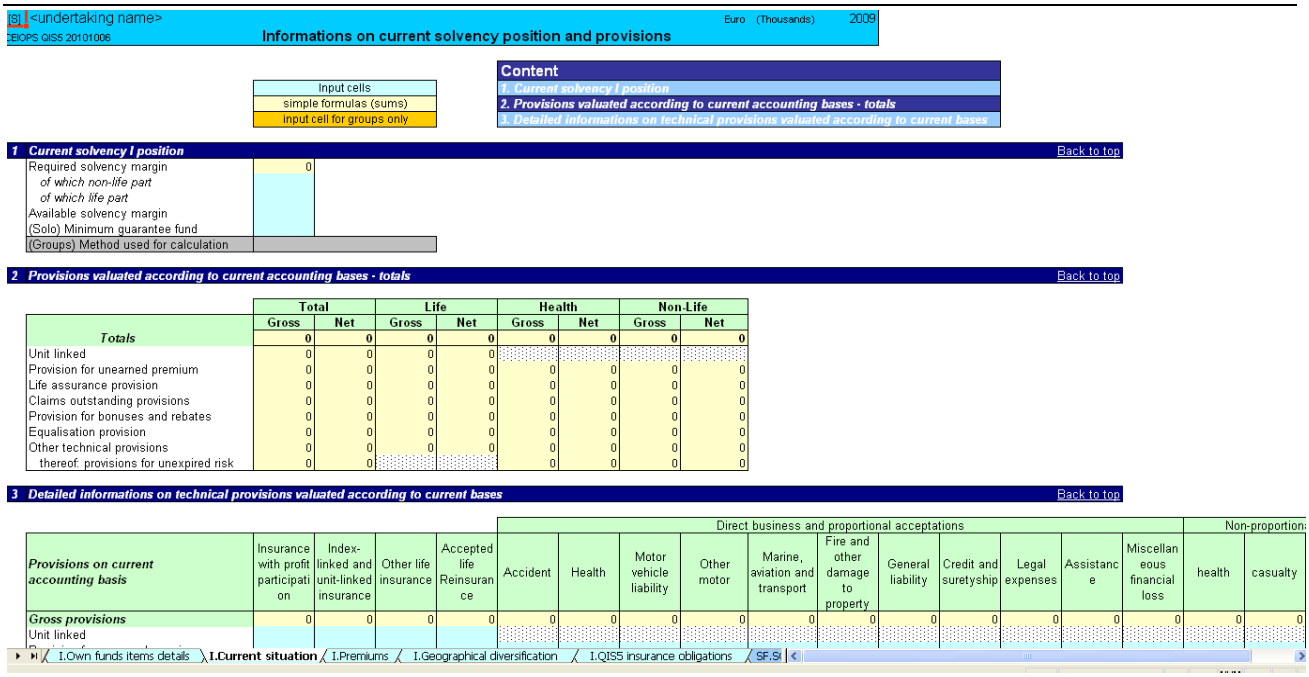

Рис. 1. Дослідження кількісного впливу ризиків на страхові компанії QIS 5 (Quantitative Impact Study 5) [3]

Зобразимо структуру стрес-тестів, які застосовуються в Європі, і порівняємо з вітчизняною моделлю[1].

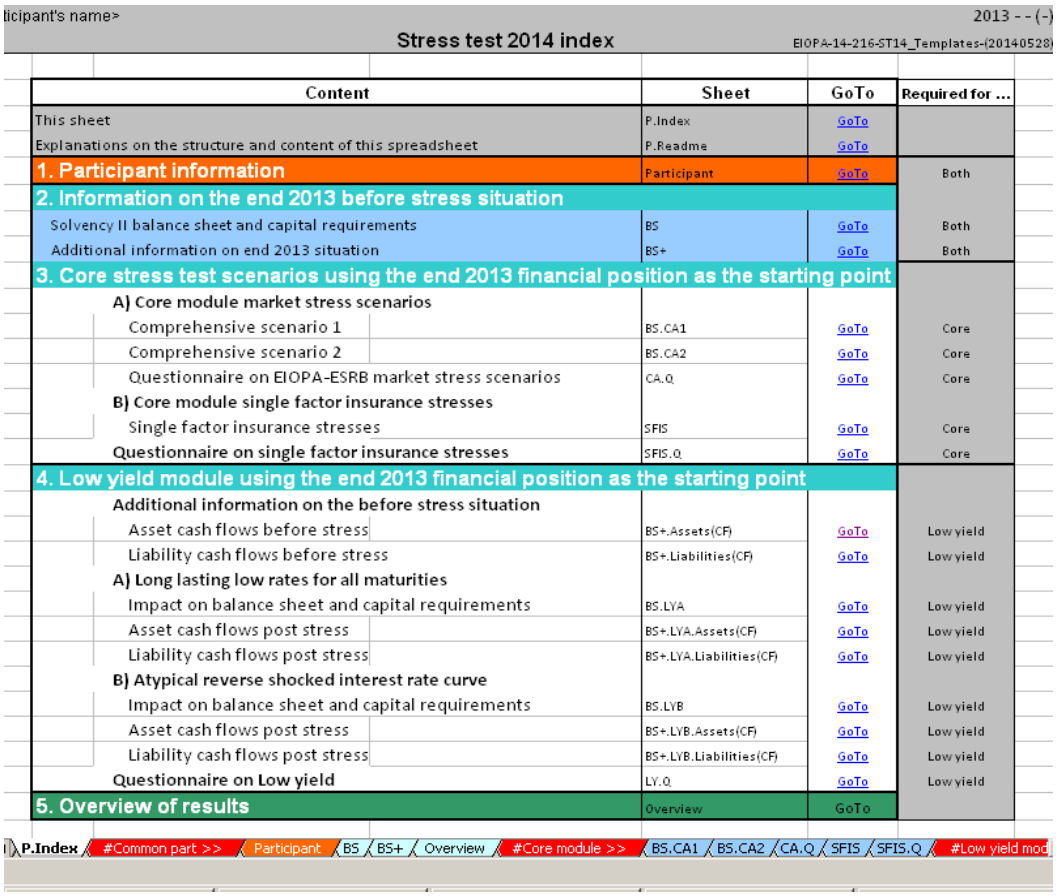

Рис. 2. Показники стрес-тестів 2014 р. європейської моделі [4]

[1] *Reporting templates. Електронний режим доступу: [https://eiopa.europa.eu]*

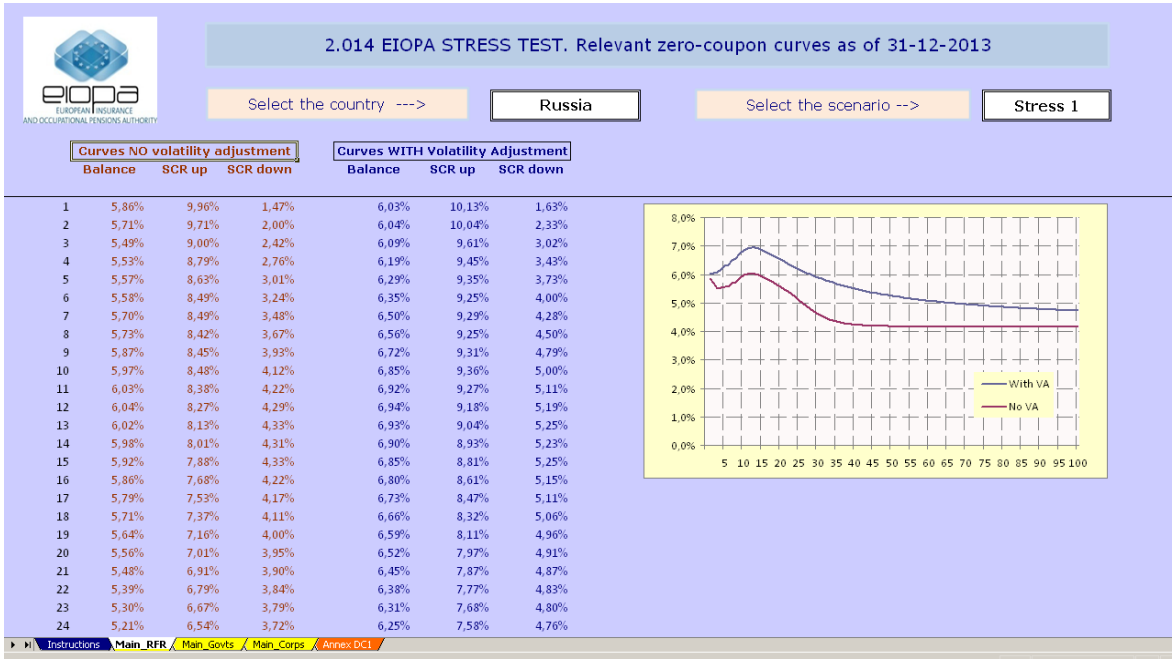

2.014 EIOPA STRESS TEST. Relevant zero-coupon curves as of 31-12-2013

Select the country ---> Russia

Select the scenario --> Stress 1

	Curves NO volatility adjustment			Curves WITH Volatility Adjustment		
	Balance	SCR up	SCR down	Balance	SCR up	SCR down
1	5,86%	9,96%	1,47%	6,03%	10,13%	1,63%
2	5,71%	9,71%	2,00%	6,04%	10,04%	2,33%
3	5,49%	9,00%	2,42%	6,09%	9,61%	3,02%
4	5,53%	8,79%	2,76%	6,19%	9,45%	3,43%
5	5,57%	8,63%	3,01%	6,29%	9,35%	3,73%
6	5,58%	8,49%	3,24%	6,35%	9,25%	4,00%
7	5,70%	8,49%	3,48%	6,50%	9,29%	4,28%
8	5,73%	8,42%	3,67%	6,56%	9,25%	4,50%
9	5,87%	8,45%	3,93%	6,72%	9,31%	4,79%
10	5,97%	8,48%	4,12%	6,85%	9,36%	5,00%
11	6,03%	8,38%	4,22%	6,92%	9,27%	5,11%
12	6,04%	8,27%	4,29%	6,94%	9,18%	5,19%
13	6,02%	8,13%	4,33%	6,93%	9,04%	5,25%
14	5,98%	8,01%	4,31%	6,90%	8,93%	5,23%
15	5,92%	7,88%	4,33%	6,85%	8,81%	5,25%
16	5,86%	7,68%	4,22%	6,80%	8,61%	5,15%
17	5,79%	7,53%	4,17%	6,73%	8,47%	5,11%
18	5,71%	7,37%	4,11%	6,66%	8,32%	5,06%
19	5,64%	7,16%	4,00%	6,59%	8,11%	4,96%
20	5,56%	7,01%	3,95%	6,52%	7,97%	4,91%
21	5,48%	6,91%	3,90%	6,45%	7,87%	4,87%
22	5,39%	6,79%	3,84%	6,38%	7,77%	4,83%
23	5,30%	6,67%	3,79%	6,31%	7,68%	4,80%
24	5,21%	6,54%	3,72%	6,25%	7,58%	4,76%

Рис. 3. Стрес-тест. Крива з нульовим купоном станом на 31.12.2013 р.

Сучасні Європейські стрес-тести є одним із найважливіших наглядових інструментів, які допомагають оцінити стійкість страхового сектору в несприятливих ситуаціях і сформувати обґрунтовані висновки для підтримки стабільності фінансової системи.

Основна різниця Європейських та вітчизняних моделей стрес-тестів полягає у спрощенні системи контролю в Україні, де значно скорочено перелік ризиків, які впливають на діяльність страхових компаній, не використовуються повною мірою математичні та інформаційні можливості, значно недооцінені ринкові та операційні ризики, які особливо у 2013-2014 рр. набули нового значення та мають суттєвий вплив на діяльність компаній.

Найбільшими ваговими ризиками для всього страхового ринку у 2014 стали:

Ринкові ризики

– ризик коливання валюти (рис. 4);
– фондовий ризик (коливання ціни на цінні папери (рис. 5));
– ризик дефолту контрагентів (банки, страхові компанії, клієнти);

Андеррайтингові ризики

– ризик недостатності премій і резервів;
– ризик збільшення середньої страхової виплати;
–

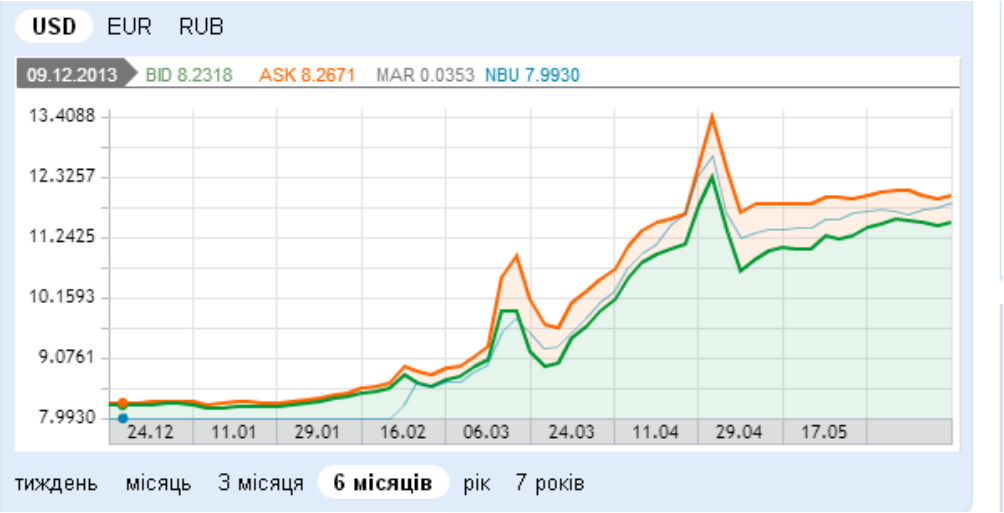

Рис. 4. Графік флуктуацій середнього курсу долара (USD) [5].

Знецінення гривні за останні 6 місяців 2014 року досягло 50 %, що стало причиною втрати населенням України частини щомісячного доходу та заощаджень. Громадяни стають менш платоспроможними через здорожчання продуктів та зростаючу інфляцію, паніка на фінансовому ринку є причиною зняття депозитів з банківських рахунків, що дестабілізує всю фінансову систему і породжує ризик дефолту контрагентів.

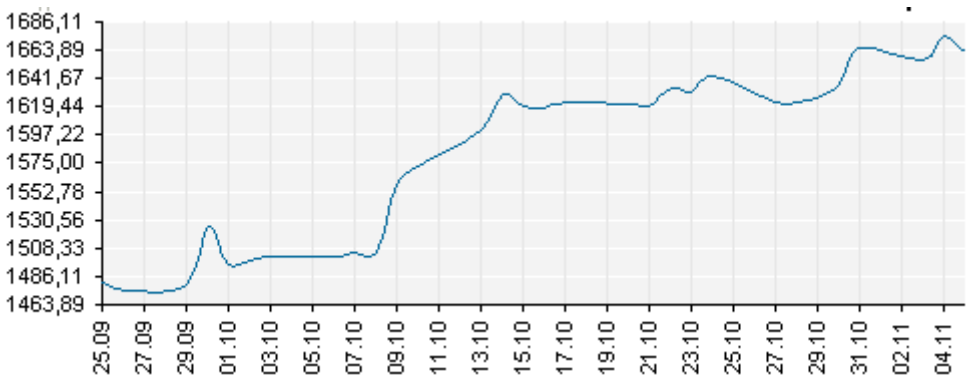

Рис. 5. Динаміка зміни індексу КАС - 20, Україна) [6].

	КРАЇНА	ІНДЕКС	ЧАС
PFTS	UA	439.09 ↓	03.06 17:00
UX	UA	1 197.02 ↓	04.06 17:00
MICEX	RU	1 472.83 ↑	03.06 19:30
S&P-500	US	1 923.00 ↓	04.06 17:15
FTSE-100	GB	6 808.34 ↓	04.06 17:15
CAC-40	FR	4 495.50 ↑	04.06 17:15
DAX	DE	9 910.32 ↑	04.06 17:15
SMI	CH	8 651.46 ↓	04.06 17:15

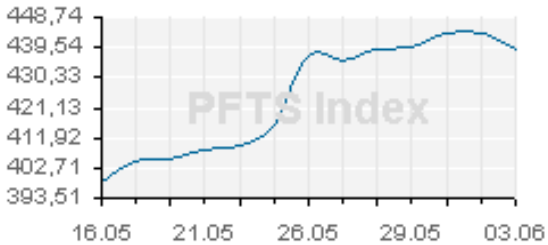

Рис. 6. Індекси фондового ринку

** Найбільш поширеним в Україні є індекс КАС-20, який офіційно визначається з 1.01.97р. Індекс покликаний допомогти інвестору оперативно відслідковувати об'єктивний стан усього фондового ринку України. У розрахунку індексу КАС-20 залучено акції різноманітних галузей і напрямів).[7]*

Через економічну та політичну нестабільність в Україні постає необхідність своєчасного врахування ринкових змін на фінансовому ринку і застосування жорстких заходів для попередження нестабільності компаній, що потребує внесення змін та реформування стрес-тестів, з огляду на нові ринкові умови та швидкі перетворення на глобальних ринках.

Список літератури

1. *План першочергових заходів з державного регулювання та нагляду на ринку страхування 2014 рік;*
2. *Про затвердження Вимог щодо регулярного проведення стрес-тестування страховиками та розкриття інформації щодо ключових ризиків та результатів проведених стрес-тестів : [Текст] розпорядження Нацкомфінпослуг № 484 від 13.02.2014;*
3. *Quantitative Impact Study 5 (QIS 5). 14 Березня 2011. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eiopa.europa.eu.*
4. *Reporting templates, 2014. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eiopa.europa.eu.*
5. *[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://finance.i.ua.*
6. *[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://finance.ua/ua/stock.*
7. *Індекс КАС – 20 [Текст] // Інвестгазета. – № 26. – 12.07.2002.*

References

1. *Plan of priority measures of state regulation and supervision of the insurance market in 2014. (2014).*
2. *Natskomfinposluh Resolution «On approval of requirements on a regular stress testing by insurers and disclosure of key risks and the results of stress tests» № 484 from 02.13.2014. (2014).*
3. *Quantitative Impact Study 5 (QIS 5), 14 March 2011. Retrieved May 15, 2014, from : [https://eiopa.europa.eu]. (2011).*
4. *Reporting templates. (2014). Retrieved May 15, 2014, from : [https://eiopa.europa.eu].*
5. *(n. d.). Retrieved May 15, 2014, from : http://finance.i.ua.*
6. *(n. d.). Retrieved May 15, 2014, from : http://finance.ua/ua/stock.*
7. *Index KAS – 20. (2002). Investgazeta, 26.*

Стаття надійшла до редакції 15.05.2014 р.